

Sygn. akt IV CSK 629/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku A. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
przy uczestnictwie S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. i W. Spółki z
ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o wpis w dziale III księgi wieczystej [...] prawa do korzystania z nieruchomości na
rzecz A. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania S. Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w D.
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 24 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV Ca .,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł
(sto dwadzieścia) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację uczestniczki S. sp. z o.o. w D. od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 4 lutego 2015 r., którym dokonano wpisu w dziale III oznaczonej księgi wieczystej prawa do korzystania przez wnioskodawczynię z nieruchomości, wynikającego z nienazwanej umowy z dnia 30 grudnia 2002 r., obejmującego uprawnienie do zaprojektowania, wybudowania i eksploatacji farmy wiatrowej na tej nieruchomości,

składającej się z wyszczególnionych działek, położonych w obrębie R. w gminie K. na okres do dnia 9 lutego 2035 r.

Uczestniczka w skardze kasacyjnej powołała podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z koniecznością wyjaśnienia możliwości ujawnienia w księdze wieczystej na podstawie art. 16 ust. 1 i 2 u.k.w.h. i dokonywania wpisu prawa do „korzystania z nieruchomości wynikającego z umowy nienazwanej, a obejmującego uprawnienie do zaprojektowania, wybudowania i eksploatacji farmy wiatrowej na nieruchomości”, chociaż wpisu takiego prawa nie przewiduje art. 16 ust. 1 i 2 u.k.w.h. Potrzeba wykładni przepisów prawnych dotyczy uregulowania art. 16 ust. 1 oraz 2 u.k.w.h. i połączona być powinna z rozstrzygnięciem, czy katalog praw osobistych i roszczeń, które mogą być ujawnione, ma charakter zamknięty, czy też mogą być wpisane prawa zawierające elementów właściwych prawu rzeczowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W odniesieniu do ustawowo określonych przyczyn wypracowane zostały w orzecznictwie Sądu Najwyższego reguły ich występowania, które powinny być dochowane przez skarżącego. Istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), to zagadnienie nowe i dotychczas nierozwiązane w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa i będzie miało znaczenie dla

rozpoznania sprawy. Obok sformułowania tego zagadnienia należy wskazać związane z nim konkretne przepisy prawne, wyjaśnić dlaczego dotycząca go problematyka jest istotna oraz przedstawić argumentację przemawiającą za rozbieżnością w orzecznictwie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Zawarte we wniosku skarżącej zagadnienie nie ma takiego charakteru. Kwestia ujawniania w księdze wieczystej praw osobistych i roszczeń, objęta art. 16 ust. 1 i 2 u.k.w.h. była przedmiotem wypowiedzi w orzecznictwie i doktrynie prawa, które doprowadziły do jego wykładni, w tym także określenia relacji uregulowań z ust. 1 i ust. 2 art. 16 u.k.w.h. Charakter konkretnego prawa objętego żądaniem podlega każdorazowo ocenie w okolicznościach sprawy. Oczekiwanie kolejnej wypowiedzi odnoszącej się do prawa dochodzonego w rozpoznawanej sprawie pozostaje w sprzeczności z istotą skargi kasacyjnej. Skarżący nie zaprezentował żadnych argumentów wskazujących na różnicę stanowisk dotyczących tej problematyki i potrzebę kolejnej wypowiedzi, w sytuacji wydania już przez Sąd Najwyższy postanowienia w tej sprawie i motywacji zawartej w jego uzasadnieniu.

Powołanie przez skarżącą jako przyczyny wniosku potrzeby wykładni konkretnego przepisu prawa budzącego wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymagało wskazania, że doszło do rozbieżności w orzecznictwie sądów lub wyłoniły się istotne wątpliwości przy jego interpretacji. W tym celu należało wskazać nie tylko przepisy prawa, których wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, lecz także szczegółowo opisać na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, określić, że mają poważny charakter lub przedstawić orzeczenia sądów, w których dokonano różnej wykładni przepisów, a także, że dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08;

z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.). Wiąże się to z taką sytuacją, gdy w odniesieniu do konkretnego przepisu prawnego nie ma jednolitej lub utrwalonej linii orzeczniczej albo ta przyjęta wymaga zmiany, z uwagi na nietrafność lub kontrowersje. Dla wykazania rozbieżności powinny być przytoczone konkretne, rozbieżne orzeczenia wydane w identycznych lub zbliżonych stanach faktycznych, nie zaś orzeczenia wydane w sprawie skarżącej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości interpretacyjne, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które towarzyszą niemal każdemu procesowi decyzyjnemu. Tej miary wątpliwości prawnych skarżąca nie wykazała. Analiza uzasadnienia wniosku wskazuje na dążenie do uzyskania odpowiedzi dotyczącej prawidłowości zaskarżonego orzeczenia, wobec osadzenia powołanej przyczyny w realiach rozpoznawanej sprawy. Nie ma podstaw do uznania, że zaistniały wątpliwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego, wymagające doprowadzenia do jednolitości prezentowanych zapatrywań, których rozwiązanie możliwe jest w tej sprawie. Zasady orzekania wynikają z orzeczeń, które częściowo zostały przywołane. Artykułowane wątpliwości mają zatem źródło w procesie stosowania prawa, nie zaś jego wykładni, pomijają natomiast istotę umów nienazwanych w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, jak też powszechnie przyjmowane rozumienie zwrotu „w szczególności” zawartego w art. 16 ust. 1 u.k.w.h.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.